

Załącznik
do Uchwały Nr LVIII/376/2023
Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą
z dnia 30 listopada 2023r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWE MIASTO NAD WARTĄ
NA LATA 2024-2026

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą

Nowe Miasto nad Wartą, 2023 r.

WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Niniejszy Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Nowe Miasto nad Wartą od 2015 roku.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowe działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu.

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. Znaczenie rodziny dla społeczeństwa pozostaje na najwyższej pozycji. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci i kształtowania ich osobowości oraz przygotowuje do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu określone wartości i wzory osobowe oraz ukierunkowuje jego postępowanie na całe życie.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się różnego rodzaju trudności i dysfunkcje wymagają one podjęcia zintegrowanych złożonych działań w oparciu o pomoc specjalistów oraz instytucji wspierających rodzinę.

Alkoholizm, przemoc domowa, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten powinien być realizowany we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, także kościołami, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa zasady i formy pomocy rodzinom przeżywającym trudności, w tym m.in. nakłada na Gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodzinę.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2024-2026 jest utworzenie warunków do poprawy jakości życia rodzin poprzez realizowanie polityki prorodzinnej ukierunkowanej na dobro wszystkich rodzin niezależnie od ich statusu społecznego i materialnego, kształtującą i promującą pozytywny wizerunek rodziny.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych prowadzone będzie w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, które w szczególności będzie polegać na:

1. Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny.
4. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.
5. Pomocy w integracji rodziny.
6. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
7. Dążeniu do reintegracji rodziny.

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym, działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT
<ol style="list-style-type: none">1. Profilaktyka - wspieranie gminy2. Asystent rodziny3. Placówki Wsparcia Dziennego4. Rodziny wspierające5. Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	<ol style="list-style-type: none">1. Piecza zastępcza2. Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej3. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka4. Placówki opiekuńczo - wychowawcze5. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator)6. Rodziny pomocnicze

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowe Miasto nad Wartą na lata 2024-2026 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.,
- b) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- c) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- d) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- e) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomani,

- f) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- g) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- h) Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- i) Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- j) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny,
- k) Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- l) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2022-2025 przyjęty Uchwałą NR XXXVIII/268/2022 Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą z dnia 24 marca 2022 roku,
- m) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025 przyjęty Uchwałą NR XI/57/2015 Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą z dnia 19 listopada 2015 roku,
- n) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025 dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą przyjętej uchwałą Nr XI/60/2015 Rady Gminy Nowe Miasto nad Wartą z dnia 19 listopada 2015 roku.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące teren Gminy Nowe Miasto nad Wartą ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin z problemem bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przemocy domowej.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE NOWE MIASTO NAD WARTĄ

1. Sytuacja demograficzna w Gminie Nowe Miasto nad Wartą

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba ludności Gminy Nowe Miasto nad Wartą wynosiła 8.747 osób z czego 50,46% stanowiły kobiety, a 49,54% mężczyźni. Struktura ludności w roku 2022 przedstawia się następująco: dzieci i młodzież stanowiły 20,39%, osoby w wieku produkcyjnym 60,79%, a w wieku poprodukcyjnym 18,82%.

Tabela Nr 1 Struktura mieszkańców wg płci i wieku

Struktura mieszkańców wg płci i wieku	Mężczyźni		Kobiety		Ogółem	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Poniżej 18 r.ż.	914	941	870	886	1.784	1.827
Mężczyźni 18-64 r.ż. Kobiety 18-59 r.ż.	2.861	2.906	2.456	2.490	5.317	5.396
Mężczyźni 65 i więcej Kobiety 60 i więcej	558	542	1.088	1.080	1.646	1.622
Ogółem	4.333	4.389	4.414	4.456	8.747	8.845

Źródło: Urząd Gminy Nowe Miasto nad Wartą, opracowanie własne

W 2021 roku liczba urodzeń 84 osoby/liczba zgonów 115 osób
- przyrost naturalny w osobach - 31 osób.

W 2022 roku liczba urodzeń 87 osoby/liczba zgonów 102 osób
- przyrost naturalny w osobach - 15 osób.

2. Pomoc społeczna w Gminie Nowe Miasto nad Wartą

Problemy społeczne w Gminie Nowe Miasto nad Wartą rozwiązuje przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sądu i jego organów pomocniczych, Policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych, a także organizacji pozarządowych, kościoła i środowiska lokalnego.

Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem OPS w Nowym Mieście nad Wartą.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą. Niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci najczęściej łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak uzależnienia, przemoc domowa, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin z dziećmi korzystających z pomocy OPS w latach 2020-2022.

Tabela Nr 2: Liczba dzieci w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022

Rok	Ogółem rodziny z dziećmi	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2020	82	34	24	12	8	3	1
2021	63	26	18	8	7	2	2
2022	60	25	17	9	4	2	3

Źródło: Opracowanie własne OPS Nowe Miasto nad Wartą, sprawozdania MPiPS-03

Porównując te dane na przestrzeni lat 2020-2022 należy zauważyć, że zmalała łączna liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą. Na zmniejszenie się osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej ma wpływ wiele czynników. A mianowicie: korzystanie ze świadczeń wychowawczych(500+), świadczeń „Dobry Start” (300+) jak również spadek bezrobocia oraz podwyższenie wynagrodzeń.

Osoby i rodziny ubiegające się o pomoc w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą znalazły się w trudnej sytuacji życiowej z różnych przyczyn.

Tabela Nr 3: Główne powody przyznania pomocy w latach 2020-2022

Główne powody przyznania pomocy	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	53	143	48	127	45	118
Ubóstwo	108	231	88	196	74	148
Niepełnosprawność	76	136	72	120	69	124
Długotrwała lub ciężka choroba	130	245	114	204	115	207
Bezradność w sprawach opiek. wychow. i prowadz. gospod. domowego	49	200	35	137	34	129
Alkoholizm	26	39	25	43	23	44
Przemoc domowa	8	21	6	16	6	15

Źródło: Opracowanie własne OPS Nowe Miasto nad Wartą, sprawozdania MPiPS-03

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat najczęstszymi powodami przyznania świadczeń były:

- ubóstwo, rozumiane jako brak dochodów, a także jako niezdolność do pełnowartościowego życia, spowodowaną niedostatkami środków ekonomicznych,

- długotrwała i ciężka choroba; wynika to ze specyfiki grup klientów pomocy społecznej,
- niepełnosprawność, która często bez pomocy osoby trzeciej uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie lub podjęcie pracy,
- bezrobocie, dotyczy osoby, które z różnych przyczyn (wiek, uzależnienia, wzorce wyniesione z domu itp.) nie mają możliwości zaistnienia na rynku pracy,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

3. Asystent rodziny w Gminie Nowe Miasto nad Wartą

W przypadku gdy Ośrodek Pomocy Społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny może przydzielić asystenta rodziny.

Tabela Nr 4: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	30	29	27
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	72	71	71
Liczba asyst. rodziny	2	2	2

Źródło: Opracowanie własne OPS Nowe Miasto nad Wartą

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku odpowiedniej opieki i wychowania w środowisku rodzinnym, Gmina realizuje działania na rzecz umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Gmina współfinansuje pobyt dzieci ze swojego terenu w pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i wysokość finansowania ich pobytu ze środków gminy Nowe Miasto nad Wartą.

Tabela Nr 5: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach oraz koszty, do których Gmina Nowe Miasto nad Wartą została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok	2020	2021	2022
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	9	12	8
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	79.169,47	120.105,28	154.070,60

Źródło: Opracowanie własne OPS Nowe Miasto nad Wartą

Rodzinom borykającym się z problemem alkoholowym pomocy udziela Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione kierowane są do Poradni Leczenia Uzależnień oraz na przymusowe leczenie odwykowe. Ponadto mieszkańcy Gminy korzystają z pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień i psychologa dyżurującego w Punkcie Konsultacyjnym w Boguszynie.

Organizowane są programy profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych.

Szczegółowe kierunki w zakresie profilaktyki, leczenia i pomocy osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2022-2025.

Z problemem nadużywania alkoholu wiąże się zjawisko przemocy domowej. Rozwiązywaniem problemów przemocy na terenie Gminy zajmują się pracownicy socjalni OPS, policja, pracownicy oświaty, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny.

Główne działania podejmowane na rzecz rodzin z dziećmi w latach 2020-2022:

Głównym celem wspierania rodziny była (i jest) poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej. W rodzinach wymagających wsparcia asystenta rodziny prowadzona była praca mająca na celu rozwiązanie problemów opiekuńczo - wychowawczych, socjalno - bytowych. Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. przywrócono kompetencje rodzicielskie, podjęto leczenie odwykowe, nastąpiła pozytywna zmiana w sferze zawodowej rodziców, zabezpieczono dzieci w świadczenia alimentacyjne, złożenie wniosku o dodatek mieszkaniowy, w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży (działalność placówki wsparcia dziennego „Świetlicy Słoneczko” w Boguszynie, prowadzenie zajęć dla dzieci na świetlicach wiejskich, wyjazdy).

V. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY- stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych w Gminie Nowe Miasto nad Wartą

Aby móc realizować cel główny programu, określone zostały cele szczegółowe. Poprzez podejmowanie działań każdego z nich możliwe jest pełne wsparcie rodzin potrzebujących pomocy.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1

Wspieranie rodzin z dziećmi oraz rodzin zagrożonych bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Działania	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy/Partnerzy
1) Udzielanie świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego,	-liczba rodzin objętych pomocą, - liczba i formy udzielonej pomocy,	OPS,
2) Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i w przedszkolu,	- liczba dzieci i młodzieży objęta dożywianiem,	OPS, Szkoły Podstawowe, Przedszkola,
3) Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów socjalnych,	- liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą, - liczba przyznanych stypendiów,	CUW, OPS,
4) Inicjowanie i wspieranie realizacji programów przeciwdziałających patologii wśród dzieci i młodzieży, profilaktyki i uzależnień realizowanych w środowisku szkolnym i rodzinnym, wspieranie wychowawczej roli świetlic opiekuńczo-wychowawczych, placówki wsparcia dziennego, realizacja na terenie świetlic wiejskich, szkół i innych placówek wychowawczych programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej,	- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w szkołach w organizowanych programach profilaktycznych, - liczba dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic,	OPS, Szkoły z terenu gminy, Punkt Konsultacyjny, GKRPA,
5) Finansowanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy Nowe Miasto nad Wartą,	- liczba działających placówek, - liczba dzieci objętych opieką przez placówki wsparcia,	OPS, GKRPA,

6) Udzielanie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych,	- liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną,	OPS,
7) Zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których można uzyskać pomoc,	- liczba i rodzaj poradnictwa, -liczba osób korzystających z poradnictwa,	OPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
8) Wspieranie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,	- liczba rodzin wspieranych, - liczba asystentów rodziny,	OPS,
9) Wsparcie asystenta rodziny dla kobiet i rodzin w ramach realizacji programu „Za Życiem”,	- liczba wspieranych kobiet i rodzin, - liczba asystentów rodziny,	OPS,
10) Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,	- liczba rodzin wspierających,	OPS,
11) Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,	- liczba dzieci umieszczonych w placówkach, - koszt pobytu dzieci w placówkach,	OPS, PCPR,
CEL SZCZEGÓŁOWY 2 <i>Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.</i>		
1)Współpraca ze szkołami oraz przedszkolami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	- liczba dzieci i rodzin objętych pomocą,	OPS, Kuratorzy Sądowi, Placówki Oświatowe,
2) Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz dla	- liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych , - liczba uczestników,	Szkoły Podstawowe, GKRPA, OPS

rodziców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom,		
3) Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych,	- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem,	Przedszkola, Szkoły, Biblioteka Publiczna,
4) Zapewnienie miejsc dla dzieci w przedszkolach,	- liczba miejsc w placówkach, - liczba dzieci w przedszkolach,	Urząd Gminy, Publiczne Przedszkola,
5) Wspieranie działań poprzez upowszechnianie informacji o uprawnieniach rodziny oraz instytucjach i formach wsparcia,	- liczba i rodzaj formy pomocy, - liczba rodzin korzystających ze wsparcia, - liczba instytucji wspierających rodziny,	OPS, Szkoła,
CEL SZCZEGÓŁOWY 3 <i>Podejmowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych, wspierających na rzecz rodziny oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych.</i>		
1) Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz ustalenie przyczyn kryzysu w rodzinie,	- liczba rodzin poddanych analizie,	- OPS, ZI,
2) Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym niewydolnych wychowawczo, zagrożonych przemocą domową, uzależnieniami itp.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem,	OPS, ZI, GKRPA,
3) Przeciwdziałanie przemocy domowej – działania wobec sprawców i ofiar przemocy domowej,	- liczba rodzin objętych przeciwdziałaniem przemocy,	OPS, Policja, PCPR, ZI, GKRPA,
4) Motywowanie do podjęcia leczenia osoby uzależnionej,	- liczba osób motywowanych, - liczba przeprowadzonych rozmów,	OPS, GKRPA,

5) Przeciwdziałanie bezrobociu - aktywizacja społeczno - zawodowa bezrobotnych członków rodziny,	- liczba aktywizowanych podejmujących pracę,	OPS, PUP, Urząd Gminy,
6) Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej,	- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej,	OPS, PCPR,
7) Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego,	- liczba dzieci, którym udzielono wsparcia,	OPS, PCPR, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna,
8) Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, profilaktycznym i kontrolującym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu,	- liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego,	Kuratorzy sądowi,
CEL SZCZEGÓŁOWY 4 <i>Doskonalenie metod pracy z rodziną oraz współpracy między instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodzin.</i>		
1) Doskonalenie metod pracy kadry zajmującej się wspieraniem rodziny: asystenta rodziny, pracowników socjalnych, członków ZI,	- liczba szkoleń, warsztatów, - liczba uczestników,	OPS, ZI
2) Współpraca i wymiana informacji o rodzinach wymagających wsparcia z podmiotami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,	- liczba spotkań, przekazanych informacji,	OPS, PCPR, Policja, Placówki oświatowe,

3) Współpraca z podmiotami realizującymi działania z zakresu pieczy zastępczej,	- liczba spotkań, przekazanych informacji,	OPS, PCPR,
---	--	------------

VI. ANALIZA S W O T

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Nowe Miasto nad Wartą.

Mocne strony	Słabe strony
1.Obowiązujące akty prawne i programy oraz strategie. 2.Zwiększenie kompetencji kadr odpowiedzialnych za wspieranie rodzin z dziećmi. 3.Zatrudnienie asystentów rodziny. 4.Dobra współpraca z instytucjami: służbą zdrowia, policją, placówkami oświatowymi, Sądem Rodzinnym, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, 5.Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym. 6.Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. 7.Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą.	1.Brak grup samopomocowych w Gminie dla osób dotkniętych problemem przemocy. 2.Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie. 3.Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny. 4.Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje. 5.Problemy ekonomiczne rodzin. 6.Niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. 7.Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencji. 8.Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewycięzaniu sytuacji kryzysowych.
Szanse	Zagrożenia
1.Aktywność samorządu gminy w osiągnięciu standardów ustalonych zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. 2.Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją,	1.Wielopokoleniowość rodzin korzystających z pomocy. 2.Wzrost kosztów utrzymania rodzin. 3.Niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.

<p>bezradnością, zarządzaniem budżetem domowym.</p> <p>3.Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.</p> <p>4.Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych.</p> <p>5.Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.</p> <p>6.Rozwój pracy socjalnej z rodzinami i dziećmi.</p>	<p>4.Występowanie zjawisk patologicznych takich jak: agresja, przemoc w rodzinie, uzależnienia od alkoholu.</p> <p>5.Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>6.Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych.</p> <p>7.Występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje.</p> <p>8.Bezradność i bierność rodzin, niechęć do współpracy.</p> <p>9.Utrwalanie się zaniku więzi rodzinnych.</p> <p>10.Ciche przyzwolenie, akceptowanie przemocy.</p>
---	--

Źródło: opracowanie własne

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szans i zagrożeń. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczają kierunki działań na kolejne lata.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej przy współpracy instytucji działających na rzecz rodziny:

- a) **Urząd Gminy w Nowym Mieście nad Wartą** – wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny, dowozy dzieci niepełnosprawnych, współfinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny,
- b) **Ośrodek Pomocy Społecznej** – przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, analizowanie i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwój nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb społecznych, wsparcie rodzin poprzez pracę asystenta rodziny, przyznawanie, prowadzenie postępowania w sprawie przyznawania Karty Dużej Rodziny, zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, realizacja rządowych programów, wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy domowej, obsługa Zespołu

Interdyscyplinarnego. Realizacja działań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Nowe Miasto nad Wartą na lata 2022-2025,

- c) **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz osobom doznającym przemocy dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu; wspieranie wychowawczej roli świetlic opiekuńczo-wychowawczych, placówki wsparcia dziennego, realizacja na terenie świetlic wiejskich, szkół i innych placówek wychowawczych programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej; wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- d) **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej**
- integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- e) **Posterunek Policji w Nowym Mieście nad Wartą** – zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Nowe Miasto nad Wartą; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród młodzieży,
- f) **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp** – udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem, zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo - wychowawczych; udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- g) **Kuratorzy sądowi** – wykonywanie działań o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądowych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- h) **Szkoły z terenu Gminy Nowe Miasto nad Wartą** – realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci; pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- i) **Ośrodki Zdrowia z terenu Gminy Nowe Miasto nad Wartą** – opieka i profilaktyka zdrowotna; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny mają być:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny biologicznej.
2. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i rodzin w zakresie opieki i wychowania.
4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
5. Ograniczenie występowania dysfunkcji w rodzinach.
6. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.
7. Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.
8. Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1. Środki własne Gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą na realizację tego programu oraz pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Dotacje z budżetu państwa.
3. Środki pozabudżetowe - projekty.

X. MONITORING I EWALUACJA

Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawują Wójt Gminy Nowe Miasto nad Wartą oraz Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą, który jest koordynatorem w zakresie realizacji Programu.

Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od realizatorów Programu, co umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności, a w razie potrzeby podjęcie działań korygujących oraz planowanie dalszych działań w zakresie wspierania rodziny.

Przedmiotem ewaluacji Programu będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji zadań. Dla skutecznej realizacji założonych w programie działań, prowadzenia ewaluacji i monitoringu realizacja Programu winna opierać się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, innymi podmiotami oraz organizacjami. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście nad Wartą do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Nowe Miasto nad Wartą sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

XI. ZAKOŃCZENIE

Samorządy lokalne w pełni odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowe Miasto nad Wartą na lata 2024-2026 zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne, wartościowe oraz wyznacza nowe kierunki działania. Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, podlegającym ewaluacji w zależności od występujących potrzeb.

Założeniem Programu jest wzmocnienie rodzin prawidłowo funkcjonujących, objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pomoc rodzinom dysfunkcyjnym. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny oraz podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

Przewodniczący Rady
/-/ Waldemar Tomaszewski